

Посилання на статтю

Рач В.А. Особливості реєстрації та фінансування інноваційних та інвестиційних проектів, які реалізуються в рамках державної стратегії розвитку / В.А. Рач, О.В. Бірюков // Управління проектами та розвиток виробництва: Зб.наук.пр. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В.Даля, 2013 - №3(47). - С. 56-75. - Режим доступу: <http://www.pmdp.org.ua/>

УДК 330.332:330.341

В.А. Рач, О.В. Бірюков

ОСОБЛИВОСТІ РЕЄСТРАЦІЇ ТА ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ, ЯКІ РЕАЛІЗУЮТЬСЯ В РАМКАХ ДЕРЖАВНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ

Встановлено, що в нормативно-правових актах України визначені декілька видів проектів («інноваційний», «пріоритетний інноваційний», «інвестиційний», «інвестиційний в пріоритетних галузях економіки», «національний», «інфраструктурний»), які можуть отримати державну підтримку в їх реалізації. Визначені особливості державної реєстрації проектів у вигляді відмінностей в порядку і формах представлення документів, процедурах їх розгляду. Показано, що найбільш вагомими видами державної підтримки і фінансування передбачені для суб'єктів діяльності, які реалізують інвестиційні проекти в пріоритетних галузях економіки. Доведено, що законодавством України не забороняється проведення державної реєстрації одного проекту як інноваційного, інвестиційного або інвестиційного в пріоритетних галузях економіки одночасно і отримання декількох видів державної підтримки у разі відповідності його змісту вимогами до наведених проектів. Рис. 1, табл. 3, дж. 30.

Ключові слова: інноваційний проект, інвестиційний проект, національний проект, порядок реєстрації, види державної підтримки.

В.А. Рач, О.В. Бірюков

ОСОБЕННОСТИ РЕГИСТРАЦИИ И ФИНАНСИРОВАНИЯ ИННОВАЦИОННЫХ И ИНВЕСТИЦИОННЫХ ПРОЕКТОВ, КОТОРЫЕ РЕАЛИЗУЮТСЯ В РАМКАХ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ

Установлено, что в нормативно-правовых актах Украины определено несколько видов проектов ("инновационный проект", "приоритетный инновационный проект", "инвестиционный проект", "инвестиционный проект в приоритетных отраслях экономики", "национальный проект", "инфраструктурный проект"), которые могут получить государственную поддержку в их реализации. Определены особенности государственной регистрации проектов в виде отличий в порядке и формах представления документов, процедурах их рассмотрения. Показано, что наиболее весомые виды государственной поддержки и финансирования предусмотрены для субъектов деятельности, которые реализуют инвестиционные проекты в приоритетных отраслях экономики. Доказано, что законодательством Украины не запрещается проведение государственной регистрации одного того же проекта как инновационного, инвестиционного или инвестиционного в приоритетных отраслях экономики одновременно и получение нескольких видов государственной поддержки в случае соответствия его содержания требованиям к отмеченным проектам. Рис. 1, табл. 3, ист. 30.

FEATURES OF REGISTRATION AND FINANCING OF INNOVATIVE AND INVESTMENT PROJECTS THAT ARE REALIZED WITHIN THE STATE STRATEGY OF DEVELOPMENT

It is set that a few types of projects ("innovative project", "priority innovative project", "investment project", "investment project in priority industries of economy", "national project", "infrastructural project"), that can get state support in their implementation, are defined in the legislative acts of Ukraine. Features of state registration of projects are certified as differences in order and forms of documents presentation, procedures of documents expertize. It is shown that the most essential types of state support and financing are envisaged for those entrepreneurs who implement investment projects in priority industries of economy. It is well-proven that the legislation of Ukraine is not forbid to realize the state registration of the same project as innovative, investment or investment in priority industry of economy simultaneously and to receipt a few types of state support in case of its scope accordance to the requirements.

JEL O22

ВСТУП

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Важливість розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні зазначено в [1]. Одним із завдань державного регулювання в цьому напрямку є створення сприятливих умов для залучення інвестицій в базові галузі економіки та розширення інноваційної інфраструктури. З цією метою держава, в різних формах, оказує підтримку суб'єктам господарювання (СГ) в реалізації інвестиційних та інноваційних проектів. Проте постійні зміни в законодавстві потребують відстеження особливостей дієвості таких форм і механізмів їх реалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на яких спирається автор. Питання державної підтримки реалізації інвестиційних та інноваційних проектів розглядаються у працях відомих вітчизняних науковців: А. Переседи, Р. Новікова, В. Гееця, О. Іваницької, В. Семиноженка, С. Тігіпка, О. Барановського, Н. Дація та інших. Аналіз останніх публікацій дозволяє виділити декілька напрямків в яких проводяться активні дослідження. Так в роботах [2, 3] приділено увагу видам та методам державної підтримки, у тому числі безпосередньо фінансуванню інноваційної діяльності, в [4, 5] розглядаються питання пільгового оподаткування у стимулюванні інноваційних процесів в Україні, в [6, 7] викладено механізми розвитку інститутів державної інвестиційної інфраструктури та практики фінансування підприємств реального сектору економіки. В публікації [8] автор звертається до проблем понятійного апарату з позиції еволюції сутності поняття «інвестиційно–інноваційний проект».

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. З наведеного огляду публікацій видно, що існує достатня кількість досліджень, в яких розглядаються проблеми державної підтримки проектів. Але, нам не вдалося знайти роботи, в яких би достатньо повно досліджувались питання опису механізмів отримання державної підтримки для різних видів проектів, які визначені на законодавчому рівні.

Ціль статті полягає у висвітленні особливостей реєстрації та фінансування інноваційних та інвестиційних проектів які реалізуються в рамках державної стратегії розвитку.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Методи та методика дослідження. Для досягнення поставленої мети використано методи порівняльного та логічного аналізу.

Виклад основного матеріалу дослідження. В кодексах і законах України, постановах та розпорядженнях Кабінету Міністрів України, указах та розпорядженнях президента України та інших нормативних актах можна зустріти наступні терміни: «інноваційний проект», «інвестиційний проект», «національний проект», «інфраструктурний проект». Дано їм визначення. Згідно [9] інноваційний проект – комплект документів, що визначає процедуру і комплекс усіх необхідних заходів (у тому числі інвестиційних) щодо створення і реалізації інноваційного продукту і (або) інноваційної продукції; пріоритетний інноваційний проект – інноваційний проект, що реалізується в рамках пріоритетних напрямів інноваційної діяльності. Відповідно інноваційний продукт це результат науково–дослідної і (або) дослідно-конструкторської розробки, а інноваційна продукція це нові конкурентоздатні товари чи послуги, що відповідають вимогам, встановленим законом «Про інноваційну діяльність».

Відповідно до [10] інвестиційний проект – це сукупність цілеспрямованих організаційно-правових, управлінських, аналітичних, фінансових та інженерно-технічних заходів, які здійснюються суб'єктами інвестиційної діяльності та оформлені у вигляді планово-розрахункових документів, необхідних та достатніх для обґрунтування, організації та управління роботами з реалізації проекту. Розробленню інвестиційного проекту може передувати розроблення проектної (інвестиційної) пропозиції. Проектна (інвестиційна) пропозиція – це результат техніко-економічного дослідження інвестиційних можливостей, на підставі яких приймається рішення про реалізацію інвестиційного проекту, оформлений у вигляді пропозиції щодо ініціювання інвестиційного проекту. В статті 3 [10] зазначено що інноваційною діяльністю є сукупність заходів, спрямованих на створення, впровадження, поширення та реалізацію інновацій відповідно з метою отримання комерційного та/або соціального ефекту, які здійснюються шляхом реалізації інвестицій, вкладених в об'єкти інноваційної діяльності, тому використання в публікаціях терміну «інвестиційно-інноваційний проект» цілком доречно.

В [11] визначено, що національний проект – проект із пріоритетних напрямів соціально-економічного та культурного розвитку, що має стратегічно важливе значення для забезпечення технологічного оновлення та розвитку окремої галузі реального сектору економіки, розвитку регіону, розв'язання соціальних проблем, а також впливає на покращення якості життя громадян України. Для визначення можливості реалізації національного проекту, його економічної доцільності та рентабельності підготовлюється окремий документ – попереднє техніко-економічне обґрунтування.

Поняття інфраструктурного проекту на законодавчому рівні чітко не визначено.

Фінансова підтримка може надаватись суб'єктам які реалізують проекти, що пройшли державну реєстрацію. На рис.1 показана схема підпорядкування центральних органів виконавчої влади до функцій яких входить ведення відповідних реєстрів.

Рис. 1. Схема підпорядкування центральних органів виконавчої влади, до функцій яких входить ведення реєстрів проектів

Розглянемо особливості державної реєстрації проектів. Відповідно до [9] державну реєстрацію інноваційних проектів здійснює, за ініціативою суб'єктів інноваційної діяльності і в порядку визначеному Кабінетом Міністрів України [12], центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері інноваційної діяльності – Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України (Держінформнауки). Суб'єкт інноваційної діяльності, який заявляє інноваційний проект на державну реєстрацію, подає до Держінформнауки такі документи: заяву про розгляд інноваційного проекту за формою, затвердженою МОН [13] за поданням Держінформнауки; інноваційний проект за формою, затвердженою МОН [13] за поданням Держінформнауки, прошитий, пронумерований, засвідчений підписом і скріплений печаткою заявника; бізнес-план інноваційного проекту на паперовому та електронному носіях; фізична особа, крім того – копію документа, що посвідчує особу, та копію довідки про присвоєння ідентифікаційного номера. В заяві про розгляд інноваційного проекту вказується його назва, кваліфікаційний розділ за яким заявляється проект (інноваційний проект або пріоритетний інноваційний проект), термін реалізації проекту, найменування інноваційної продукції та продукту, виконавець проекту. Форма інноваційного проекту містить: назву проекту, данні про виконавця проекту, характеристики інноваційної продукції (продукту), інформацію про відповідність пріоритетним напрямкам інноваційної діяльності, відомості про права на об'єкти інтелектуальної власності, термін реалізації проекту, строк окупності проекту, основні виробничі показники за період реалізації проекту, опис ринків збуту інноваційної продукції (продукту), фінансово-економічні показники проекту (вартість інноваційного проекту за визначеними етапами; джерела та умови фінансування; суми зборів та відрахувань до державного та місцевих бюджетів, цільових фондів за період реалізації проекту), інформацію про кількість та кваліфікацію спеціалістів у сфері

інноваційної діяльності, оцінку ефективності проекту (обов'язково за економічним і соціальним та іншими видів ефектів), інші відомості про проект та бізнес план у додатку.

Подані документи розглядаються у підрозділі, визначеному Держінформнауки (президія НАН України) для кваліфікування інноваційних проектів, який проводить перевірку комплектності документів, обліковує їх у спеціальному журналі, видає заявнику письмове підтвердження факту одержання документів. Якщо в документах наведено недостовірні відомості, готує рішення про вмотивовану відмову в реєстрації інноваційного проекту, яке затверджується наказом Держінформнауки, та у триденний строк повідомляє про це заявника. У разі незгоди з таким рішенням заявник може повторно звернутися до Держінформнауки з клопотанням про його перегляд, яке повинне бути розглянуто в місячний строк.

У випадку відсутності зауважень до комплектності документів та отримання від Заявника інформації щодо укладення Заявником договору на проведення експертизи з Експертною організацією (Державним інститутом науково-технічної та інноваційної експертизи) або з іншою запропонованою заявником експертною організацією, яка має право на проведення наукової і науково-технічної експертизи, підрозділ протягом трьох робочих днів передає завірені в установленому порядку копії зареєстрованих документів для проведення експертизи, попередньо отримавши підтвердження повноважень організацій щодо можливості проведення експертизи. У разі коли документи подано не в повному обсязі, вони повертаються заявникові протягом п'яти робочих днів з моменту реєстрації із зазначенням причини повернення.

Експертиза інноваційного проекту проводиться експертною організацією відповідно до Закону України "Про наукову та науково-технічну експертизу" [14] та порядку, затвердженого МОН [13] за поданням Держінформнауки, за рахунок коштів заявника у строк, визначений договором про її проведення. Експертна організація визначає персонал, відповідальний за проведення експертизи та підготовку висновку експертизи, кількість зовнішніх експертів (фахових експертних організацій) з проведення експертизи залежно від об'єкта експертизи.

Результати експертних досліджень персоналу Експертної організації, залученого до проведення експертизи, оформлюються у вигляді окремих висновків експертів або окремих висновків спеціалізованих фахових експертних організацій. На основі отриманих окремих експертних висновків Експертна організація оформлює висновок експертизи, який затверджується керівником Експертної організації. Оригінал висновку експертизи надсилається Установі, а копія – заявникові. Висновок експертної організації чинний протягом строку, визначеного договором про проведення експертизи.

У разі виявлення під час проведення експертизи інноваційного проекту порушень (створення для окремих експертів, груп експертів та експертних рад умов, що спричиняють необ'єктивне проведення експертизи; залучення до експертизи посадових осіб та фахівців, безпосередньо заінтересованих в її результатах; фальсифікація висновків експертизи, а також при випадках передбачених ст. 16 Закону України «Про інноваційну діяльність») підрозділ, визначений Держінформнауки, готує рішення стосовно проведення Експертною організацією повторної експертизи, про що заявникові повідомляється в десятиденний строк з моменту прийняття відповідного рішення, затвердженого наказом Держінформнауки України. Перегляд рішення про відмову в державній реєстрації інноваційного проекту може бути здійснено у разі усунення заявником недоліків та порушень, виявлених під час експертизи або кваліфікування, і

внесення відповідних змін до інноваційного проекту. Повторна експертиза проводиться за кошти експертної організації.

За наявності позитивного висновку експертної організації Держінформнауки у п'ятиденний строк приймає рішення про кваліфікування проекту як інноваційного або пріоритетного інноваційного та проводить його державну реєстрацію і вносить проект до Реєстру, який ведеться на паперовому та електронному носіях і складається з кваліфікаційних розділів - "Інноваційні проекти" та "Пріоритетні інноваційні проекти". Інформація про внесення інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту до Реєстру публікується протягом місяця в офіційному бюлетені Держінформнауки. Одночасно з внесенням інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту до Реєстру Держінформнауки видає заявнику свідоцтво про державну реєстрацію інноваційного проекту або про державну реєстрацію пріоритетного інноваційного проекту. Факт видачі Держінформнауки свідоцтва про державну реєстрацію інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту фіксується у спеціальному журналі та засвідчується підписом особи, яка видала, і особи, яка одержала свідоцтво. У триденний строк після видачі свідоцтва про державну реєстрацію інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту Держінформнауки надсилає до органу державної податкової служби копію свідоцтва про державну реєстрацію інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту. У десятиденний строк після видачі свідоцтва про державну реєстрацію пріоритетного інноваційного проекту, згідно з яким передбачається ввезення на митну територію України товарів, необхідних для його виконання, Держінформнауки надсилає Держмитслужбі копію цього свідоцтва, пріоритетний інноваційний проект, номенклатуру товарів, необхідних для його виконання, з інформацією про обсяги їх ввезення на митну територію України.

Строк розгляду Держінформнауки проекту, поданого для державної реєстрації як інноваційного, не повинен перевищувати шість місяців від дати його прийняття. Державна реєстрація інноваційного проекту не передбачає будь-яких обов'язкових зобов'язань держави щодо бюджетного кредитування його виконання чи іншої державної фінансової підтримки.

Свідоцтво про державну реєстрацію інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту є чинним протягом семи років після дати його видачі. Після закінчення цього строку державна реєстрація і відповідний запис у реєстрі анулюються за рішенням Держінформнауки, затвердженим відповідним наказом. Інформація про це публікується в офіційному бюлетені Держінформнауки. Анулювання Держінформнауки державної реєстрації інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту та запису про реєстрацію у Реєстрі до закінчення строку дії свідоцтва про державну реєстрацію інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту здійснюється за результатами аналізу даних моніторингу виконання інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту на підставі рішення, затвердженого наказом Держінформнауки. Моніторинг виконання інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту проводиться Держінформнауки щороку починаючи від дати його реєстрації згідно з відповідним порядком, затвердженим МОН (на даний час не затверджений) за поданням Держінформнауки. Анулювання державної реєстрації проекту здійснюється у разі невиконання запланованих показників інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту. Про анулювання державної реєстрації інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту до закінчення строку дії свідоцтва про його державну реєстрацію Держінформнауки повідомляє виконавця інноваційного (пріоритетного інноваційного) проекту, орган державної податкової служби та Держмитслужбу у триденний строк.

Порядок розробки, державної експертизи та реєстрації інвестиційних проектів та проектних пропозицій для реалізації яких може надаватися державна підтримка визначається в [10, 15-22].

Розробленню проекту передують розроблення проектної (інвестиційної) пропозиції. Проектна пропозиція, на основі якої готується проект, розробляється суб'єктом інвестиційної діяльності за формою, затвердженою наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 19 червня 2012 року № 724. На етапі підготовки проектної пропозиції проводиться попередня оцінка найважливіших техніко-економічних параметрів, яка надає можливість визначити доцільність подальшого розроблення проекту. Державна підтримка для розроблення проекту може бути надана суб'єкту інвестиційної діяльності виключно після державної реєстрації проектної пропозиції та оцінки її економічної ефективності, яка проводиться центральним органом виконавчої влади з питань економічної політики (Департаментом інвестиційно-інноваційної політики та розвитку державно-приватного партнерства Міністерства економічного розвитку і торгівлі України) протягом одного місяця у порядку та згідно з критеріями, встановленими Кабінетом Міністрів України. Відбір проектів, для розроблення яких надається державна підтримка, здійснюється на конкурсній основі на підставі даних Державного реєстру проектів та проектних пропозицій, а також експертних висновків за результатами проведення експертної оцінки їх економічної ефективності. Інвестиційний проект розробляється за формою, затвердженою наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 19 червня 2012 року № 724.

Суб'єктом інвестиційної діяльності для державної реєстрації інвестиційного проекту або проектної (інвестиційної) пропозиції до Мінекономрозвитку, подаються наступні документи: заява про розгляд інвестиційного проекту або проектної (інвестиційної) пропозиції; копія інвестиційного проекту або проектної (інвестиційної) пропозиції, що прошита, пронумерована, засвідчена підписом уповноваженої особи суб'єкта інвестиційної діяльності, а також печаткою (для юридичної особи); нотаріально засвідчені копії свідоцтва про державну реєстрацію та установчих документів (для юридичної особи резидента); довідка органу доходів і зборів за місцем реєстрації суб'єкта інвестиційної діяльності як платника податків про стан розрахунків з державним бюджетом (для юридичної особи - резидента); копії документа, що посвідчує особу, та довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган доходів і зборів і мають відповідний запис у безконтактному електронному носії паспорта громадянина України) з наданням оригіналів зазначених документів (для фізичної особи - резидента); документи, що свідчать про реєстрацію (утворення) іноземної юридичної особи у державі її місцезнаходження, зокрема витяги з торговельного, банківського або судового реєстру, засвідчені відповідно до законодавства держави їх видачі, перекладені українською мовою та легалізовані у консульській установі України (якщо інше не передбачено міжнародними договорами України) або засвідчені у посольстві відповідної держави в Україні та легалізовані в центральному органі виконавчої влади з питань забезпечення реалізації державної політики у сфері зовнішніх зносин України (якщо учасником реалізації інвестиційного проекту є юридична особа - нерезидент); видані в установленому порядку експертні висновки щодо інвестиційного проекту, у тому числі дозволи та позитивні висновки за результатами експертизи, а також свідоцтво про його державну реєстрацію як інноваційного або пріоритетного інноваційного відповідно до Закону України "Про

інноваційну діяльність" (у разі державної реєстрації інвестиційного проекту); інші документи, необхідні для розгляду інвестиційного проекту або проектної (інвестиційної) пропозиції, залежно від можливих форм надання державної підтримки.

Заява про розгляд містить в собі назву інвестиційного проекту або проектної пропозиції, місто впровадження, данні про загальну вартість, у тому числі розмір та вид державної підтримки, строк реалізації. Строк розгляду поданих для державної реєстрації інвестиційного проекту або проектної (інвестиційної) пропозиції документів не повинен перевищувати одного місяця з дня їх надходження.

В процесі реєстрації обов'язковій державній експертизі підлягають інвестиційні проекти, що реалізуються із залученням бюджетних коштів, коштів державних підприємств, установ та організацій, а також за рахунок кредитів, наданих під державні гарантії. Державна експертиза інвестиційних проектів проводиться в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України [15]. Державна експертиза, підготовка і надання суб'єкту інвестиційної діяльності (замовнику) за її результатами висновку проводяться центральними органами виконавчої влади, які реалізують державну політику у сфері, якої стосується інвестиційний проект, або Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями у разі, коли інвестиційний проект стосується розвитку відповідного регіону. Проведення державної експертизи передбачає експертне дослідження, перевірку техніко-економічних розрахунків, аналіз і оцінку інвестиційного проекту та підготовку обґрунтованого висновку державної експертизи.

Процедура проведення державної експертизи складається з трьох стадій: підготовчої, основної та заключної. На підготовчій стадії проведення державної експертизи здійснюється перевірка складу документації, яка подається до органу, що проводить державну експертизу. Для проведення державної експертизи замовник подає органам, такі документи: 1) копію інвестиційного проекту, розробленого за формою та в порядку, що затверджені Мінекономрозвитку, що прошита, пронумерована, засвідчена підписом уповноваженої особи замовника, а також печаткою (для юридичної особи); 2) копії установчих документів, засвідчені у встановленому порядку (для юридичної особи - резидента); 3) копії документа, що посвідчує особу, та довідки про присвоєння реєстраційного номера облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідному органу державної податкової служби і мають відмітку у паспорті) з наданням оригіналів зазначених документів (для фізичної особи - резидента); 4) копії балансу на останню звітну дату разом із додатками та баланси за останні три роки (для юридичної особи); 5) висновки незалежних експертних організацій (за наявності).

Форма інвестиційного проекту, для реалізації якого може надаватися державна підтримка містить в собі інформацію про мету проекту, напрями використання інвестицій, відповідність проекту стратегічним програмним документам держави, прогнозні обсяги виробництва продукції (товарів, послуг), потреби в інвестиціях, основні показники ефективності проекту, у тому числі енергоефективності, висновки експертизи відповідно до законодавства, загальну характеристику стану та проблем, пов'язаних з розвитком об'єктів та суб'єктів інвестиційної діяльності (характеристику об'єктів та суб'єктів інвестиційної діяльності, характеристику продукції (товарів, послуг), результати аналізу ринків збуту продукції (товарів, послуг), аналіз конкурентного потенціалу суб'єкта,

зокрема виявлення можливостей розвитку, загроз та проблем у діяльності), організаційний план, план маркетингової діяльності, план виробничої діяльності, план реалізації проекту (строк введення в дію основних фондів, кадрове забезпечення, організаційна структура та управління проектом, розвиток інфраструктури, заходи з охорони навколишнього природного середовища, джерела фінансування проекту і виплат за зобов'язаннями суб'єкта інвестиційної діяльності, гарантії та схема повернення інвестицій, якщо таке повернення передбачено проектом), фінансовий план, прогноз економічного та соціального ефекту від реалізації проекту, прогноз надходжень до бюджетів та державних цільових фондів, Інформація про ризики проекту, запобіжні заходи і страхування ризиків у випадках, передбачених законом, пакет документів з обґрунтуванням оцінки впливу на навколишнє природне середовище, інформація про стан розроблення проектно-кошторисної документації у разі, якщо до інвестиційного проекту включено проект будівництва. Усі документи та інформація, які не ввійшли до основних глав, описуються в додатках, наприклад: фінансово-економічні розрахунки (таблиці, графіки), інформація про кредитора, інформація щодо способу забезпечення погашення (гарантія банку, застава тощо) та обслуговування залучених фінансових ресурсів, фінансовий звіт суб'єкта інвестиційної діяльності на останню звітну дату та фінансові звіти за минулий рік. У разі коли інвестиційний проект не відповідає встановленій формі та/або документи подано не в повному обсязі, вони повертаються замовнику протягом п'яти робочих днів від дати їх надходження до органу, що проводить державну експертизу.

Основна стадія проведення державної експертизи передбачає отримання органом, що проводить державну експертизу, експертного висновку за результатами проведеної Міністерством економічного розвитку і торгівлі України оцінки економічної ефективності інвестиційного проекту відповідно до Порядку та критеріїв оцінки економічної ефективності проектних (інвестиційних) пропозицій та інвестиційних проектів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 18 липня 2012 року № 684 [17]. Оцінка економічної ефективності інвестиційної пропозиції, інвестиційного проекту здійснюється Мінекономрозвитку за такими критеріями: чиста приведена вартість; внутрішня норма дохідності; дисконтований період окупності; індекс прибутковості. За результатами проведеної Мінекономрозвитку оцінки економічної ефективності інвестиційної пропозиції, інвестиційного проекту замовнику або органу, що проводить державну експертизу, надається експертний висновок, який містить основні показники економічної ефективності та може бути як позитивним, так і негативним. Основна стадія проведення державної експертизи також передбачає визначення актуальності інвестиційного проекту, соціальної спрямованості, ефективності використання бюджетних коштів, достовірності техніко-економічних розрахунків інвестиційного проекту, обґрунтованості обсягу і форми надання державної підтримки для реалізації проекту, наявності належного кадрового, матеріально-технічного забезпечення, узгодження екологічних, економічних і соціальних інтересів, визначення відповідності інвестиційного проекту вимогам законодавства.

Заключна стадія державної експертизи передбачає: узагальнення результатів експертних досліджень, підготовку висновку експертизи за встановленою формою; зведення підготовлених висновків державної експертизи до трьох можливих варіантів – позитивний висновок експертизи, яким рекомендується реалізація інвестиційного проекту; позитивний висновок експертизи, яким рекомендується реалізація інвестиційного проекту з урахуванням зауважень та пропозицій щодо необхідності внесення до проекту

змін, які не потребують істотного доопрацювання, не пов'язані з додатковими витратами і можуть бути враховані в робочому порядку; негативний висновок експертизи, який містить чітко сформульовані та обґрунтовані зауваження, урахування яких потребує істотного доопрацювання інвестиційного проекту, або обґрунтування неможливості реалізації інвестиційного проекту.

Державна експертиза проводиться протягом 40 робочих днів з дня надходження документів до органу що проводить експертизу.

Після державної реєстрації інвестиційного проекту або проектної (інвестиційної) пропозиції центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, видає суб'єкту інвестиційної діяльності витяг з Державного реєстру інвестиційних проектів та проектних (інвестиційних) пропозицій. Строк дії державної реєстрації інвестиційного проекту та проектної (інвестиційної) пропозиції припиняється у разі завершення реалізації або розроблення інвестиційного проекту та/або за поданням суб'єкта інвестиційної діяльності, або якщо протягом більш як трьох років такий проект або пропозицію не обрано під час проведення конкурсного відбору для надання державної підтримки, після чого відповідний запис у Державному реєстрі інвестиційних проектів та проектних (інвестиційних) пропозицій анулюється.

Державна реєстрація інвестиційного проекту або проектної (інвестиційної) пропозиції не передбачає будь-яких зобов'язань щодо надання державної підтримки за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів.

Інвестиційні проекти у пріоритетних галузях економіки, що передбачають використання державної підтримки, також підлягають державній реєстрації відповідно до [23-25]. Інвестиційним проектом у пріоритетній галузі економіки вважається інвестиційний проект, що передбачається реалізувати на новоствореному або діючому підприємстві, на якому буде проведено реконструкцію або модернізацію (за обов'язкової умови виділення окремого структурного підрозділу, на якому буде реалізовуватися інвестиційний проект) та який одночасно відповідає таким критеріям:

1) загальна кошторисна вартість перевищує суму, еквівалентну: 3 мільйонам євро – для суб'єктів великого підприємництва; 1 мільйону євро - для суб'єктів середнього підприємництва; 500 тисячам євро – для суб'єктів малого підприємництва;

2) кількість створених нових робочих місць для працівників, які безпосередньо задіяні у виробничих процесах, перевищує: 150 – для суб'єктів великого підприємництва; 50 – для суб'єктів середнього підприємництва; 25 – для суб'єктів малого підприємництва;

3) середня заробітна плата працівників не менш як у 2,5 рази перевищує розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року.

Суб'єкти господарювання, що мають намір подати проекти для участі у відборі інвестиційних проектів у пріоритетних галузях економіки подають Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським держадміністраціям заяву разом з такими документами: висновки незалежних експертних організацій (за наявності); копія інвестиційного проекту, що прошита, пронумерована, засвідчена підписом уповноваженої особи суб'єкта господарювання, а також скріплена печаткою (для юридичної особи); довідка про відсутність у суб'єкта господарювання простроченої заборгованості із сплати податків і зборів (обов'язкових платежів); документ про відсутність стосовно суб'єкта господарювання порушеної справи про банкрутство; довідка про відсутність у суб'єкта господарювання простроченої заборгованості із сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове, державне соціальне страхування;

виписка з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

Для участі у відборі не допускаються інвестиційні проекти, якщо: суб'єкти господарювання, які їх реалізують, визнані банкрутами, перебувають у стадії припинення, мають прострочену заборгованість із сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), єдиного внеску на загальнообов'язкове, державне соціальне страхування, а також із заробітної плати або щодо яких порушено справу про банкрутство; такі проекти не відповідають затвердженим Кабінетом Міністрів України вимогам до інвестиційних проектів у пріоритетних галузях економіки.

Форма заяви для участі у відборі, а також інструкція щодо її заповнення затверджуються Мінекономрозвитку. Відповідальність за повноту і достовірність відомостей, зазначених у документах, покладається на суб'єктів господарювання.

Подані суб'єктами господарювання заяви разом з пакетом документів, перевіряються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями протягом п'яти робочих днів з дати їх надходження та у разі їх невідповідності зазначеним вимогам повертаються суб'єкту господарювання. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації забезпечують нерозголошення ними конфіденційної інформації, зазначеної в поданих суб'єктами господарювання документах.

Суб'єкт господарювання після доопрацювання повернутих документів може повторно подати Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній, Київській та Севастопольській міській держадміністрації заяву разом з пакетом документів, зазначивши результати попереднього розгляду і вжиті заходи.

Відбір проектів здійснюється Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями з урахуванням вимог на регулярній основі, але не рідше одного разу в тиждень (у разі наявності відповідних пропозицій суб'єктів господарювання). Інвестиційні проекти, відібрані для подання Кабінетові Міністрів України з метою їх схвалення, подаються не пізніше ніж на третій календарний день після проведення відбору Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими держадміністраціями Мінекономрозвитку разом із заявами суб'єктів господарювання та документами, які до них додаються. Мінекономрозвитку у п'ятнадцятиденний строк з дня надходження від Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласної, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій відібраних інвестиційних проектів та документів, розглядає їх та подає в установленому порядку Кабінетові Міністрів України пропозиції щодо схвалення інвестиційних проектів. Після схвалення Кабінетом Міністрів України інвестиційних проектів Мінекономрозвитку протягом п'яти робочих днів здійснює їх державну реєстрацію шляхом внесення відповідних відомостей до Державного реєстру інвестиційних проектів у пріоритетних галузях економіки, який розміщується на офіційному веб-сайті Мінекономрозвитку. Внесення відомостей до Реєстру здійснюється шляхом заповнення реєстраційної картки інвестиційного проекту за затвердженою Мінекономрозвитку формою, що містить: загальні відомості про суб'єкта господарювання; показники-індикатори інвестиційного проекту після реєстрації (загальна кошторисна вартість проекту; кількість створених нових робочих місць для працівників, які безпосередньо задіяні у виробничих процесах; середня заробітна плата працівників). Після державної реєстрації інвестиційних проектів Мінекономрозвитку повідомляє у дводенний строк Раду міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київську та

Севастопольську міські держадміністрації про схвалення Кабінетом Міністрів України зазначених проектів та їх державну реєстрацію.

Якщо протягом двох років з дня державної реєстрації інвестиційного проекту не досягнуто показників, встановлених вимогами та критеріями для інвестиційних проектів у пріоритетних галузях економіки, строк дії державної реєстрації інвестиційного проекту припиняється.

Забезпечення реалізації національних проектів здійснюється Держінвестпроектком. Перелік проектів готується Держінвестпроектком з урахуванням висновків і рекомендацій Комітету економічних реформ та затверджується Кабінетом Міністрів України. Держінвестпроект на підставі затвердженого переліку проектів забезпечує включення національного проекту та його складових до Державного реєстру національних проектів та розроблення відповідного попереднього техніко-економічного обґрунтування за рахунок коштів державного бюджету та подає його для затвердження Кабінету Міністрів України.

Розгляд та затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування національного проекту здійснюється Кабінетом Міністрів України протягом одного місяця з дати подання його Держінвестпроектком.

Попереднє техніко-економічне обґрунтування національного проекту містить такі основні розділи та інформацію: резюме проекту (короткий виклад суті основних питань); аналіз ринку, концепцію маркетингу, план продажів; опис продукту; план реалізації проекту; фінансовий аналіз та обсяги інвестицій; висновки. Попереднє техніко-економічне обґрунтування національного проекту є невід'ємною частиною техніко-економічного обґрунтування національного проекту. У рішенні Кабінету Міністрів України про затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування національного проекту зазначається форма державної підтримки (у разі її надання).

Після затвердження Кабінетом Міністрів України попереднього техніко-економічного обґрунтування національного проекту Держінвестпроект: звертається у разі потреби до органів місцевого самоврядування або Ради міністрів Автономної Республіки Крим з питань надання гарантій або інших форм підтримки національному проекту, якщо зазначені питання належать до повноважень таких органів; здійснює згідно із законодавством вибір інвестора для реалізації національного проекту та укладає з ним відповідний договір. У разі надання державної підтримки пропозиції щодо вибору інвестора та укладення з ним відповідного договору погоджуються з Кабінетом Міністрів України; забезпечує розроблення та погодження з уповноваженими державними органами проектної документації щодо національного проекту.

Замовником розроблення проектної документації виступає Держінвестпроект або державне підприємство, яке належить до сфери управління Держінвестпроекту і утворене з метою забезпечення реалізації національних проектів, або інша особа, визначена в порядку, встановленому законодавством. У разі надання державної підтримки для реалізації національного проекту вибір розробника проектної документації здійснюється замовником на конкурсній основі. Розроблення проектної документації здійснюється за рахунок передбачених на відповідні цілі коштів державного бюджету або коштів інвесторів. Проектна документація погоджується з визначеним інвестором. Строк підготовки національного проекту до реалізації не повинен перевищувати 12 місяців з дати набрання чинності рішенням Кабінету Міністрів України про затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування національного проекту.

Ініціювання, підготовка та реалізація національних проектів, що фінансуються за рахунок коштів, залучених державою або під державні гарантії

від міжнародних фінансових організацій, здійснюються згідно з Порядком ініціювання, підготовки та реалізації проектів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2008 р. № 1027.

Держінвестпроект здійснює координацію реалізації національного проекту та проводить моніторинг та оцінку: реалізації національного проекту на всіх етапах; соціально-економічного ефекту реалізованого національного проекту протягом строку окупності проекту, але не менше ніж протягом трьох років з моменту початку його реалізації. За результатами моніторингу та оцінки реалізації національного проекту Держінвестпроект подає до Кабінету Міністрів України відповідний щоквартальний звіт та оприлюднює його на веб-сайті Держінвестпроекту.

Державна підтримка для реалізації національних проектів може надаватися, зокрема, у формі: співфінансування з державного та/або місцевих бюджетів; державних і місцевих гарантій відповідно до законодавства з метою забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченнями суб'єктів господарювання; кредитування за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів; повної або часткової компенсації за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів відсотків за кредитами, залученими суб'єктами господарювання.

Реалізація національних проектів може здійснюватися на умовах державно-приватного партнерства. Національні проекти фінансуються за рахунок: коштів приватних інвесторів, міжнародних фінансових організацій, кредитних ресурсів та інших джерел; коштів державного та місцевих бюджетів.

Види державної підтримки при реалізації інноваційних, інвестиційних проектів та інвестиційних проектів у пріоритетних галузях економіки наведено в табл.1-2.

В [9] зазначено, що джерелами фінансової підтримки інноваційної діяльності є: кошти Державного бюджету України; кошти місцевих бюджетів і кошти бюджету Автономної Республіки Крим; власні кошти спеціалізованих державних і комунальних інноваційних фінансово-кредитних установ; власні чи запозичені кошти суб'єктів інноваційної діяльності; кошти (інвестиції) будь-яких фізичних і юридичних осіб; інші джерела, не заборонені законодавством України. Відповідно до [10] інвестиційна діяльність може здійснюватись за рахунок: власних фінансових ресурсів інвестора (прибуток, амортизаційні відрахування, відшкодування збитків від аварій, стихійного лиха, грошові нагромадження і заощадження громадян, юридичних осіб тощо); позичкових фінансових коштів інвестора (облігаційні позики, банківські та бюджетні кредити); залучених фінансових коштів інвестора (кошти, одержані від продажу акцій, пайові та інші внески громадян і юридичних осіб); бюджетних інвестиційних асигнувань; безоплатних та благодійних внесків, пожертвувань організацій, підприємств і громадян.

Згідно положень викладених в [28-30] одними з основних завдань Державної інноваційної фінансово-кредитної установи є: фінансування інноваційних та інвестиційних проектів і програм, підтриманих Кабінетом Міністрів України, за рахунок коштів державного бюджету відповідно до пріоритетів інноваційного та інвестиційного розвитку національної економіки; супроводження інноваційних та інвестиційних проектів і програм, здійснення контролю за ефективною їх реалізацією і цільовим використанням суб'єктами інноваційної діяльності наданих коштів. Механізм проведення на конкурсних засадах відбору інноваційних та інвестиційних проектів для їх фінансування за рахунок коштів Державної інноваційної фінансово-кредитної установи (ДІФКУ) наступний. Держінвестицій утворює Конкурсний комітет з питань відбору інноваційних та

інвестиційних проектів для їх фінансування. Комітет є постійно діючим органом, який проводить свої засідання в міру надходження заявок (не менше двох) для участі в конкурсному відборі інноваційних та інвестиційних проектів. Оголошення про умови проведення конкурсу та строк приймання документів на Конкурс розміщується у друкованих засобах масової інформації і на офіційних веб-сторінках Держінвестицій та ДІФКУ не пізніше ніж за п'ять робочих днів до дати початку приймання документів на конкурс. Приймання документів для участі в конкурсі припиняється за три робочі дні до визначеної головою Комітету дати проведення конкурсу. Для участі у конкурсі суб'єкт господарювання подає до Державної інноваційної фінансово-кредитної установи проект разом з необхідними документами, перелік яких визначається окремим актом. Якщо учасник конкурсу подав неповний комплект документів або оформлений неналежним чином, проект не допускається до участі у конкурсі, а заявник інформується про виявлені недоліки протягом трьох робочих днів з дня надходження зазначених документів вмотивованою письмовою відповіддю.

Комітет розглядає з урахуванням затверджених Держінвестицій експертних оцінок проектів відповідність цих проектів наступним критеріям: Науково-технічному (критерій розкривається через: науково-технічний потенціал учасника конкурсу, тобто наявність співробітників з науковими ступенями, наявність випробувальних лабораторій, наявність об'єктів права інтелектуальної власності, які зареєстровані відповідно до законодавства; запропоновані нові технічні рішення). Виробничому критерію (розкривається через: забезпеченість виробництва необхідними сировиною, матеріалами, комплектуючими, обладнанням і устаткуванням; рівень технологічних нововведень при реалізації проекту; забезпеченість виробництва кваліфікованим персоналом; можливість використання відходів виробництва; наявність у проекті ресурсо- та енергозберігаючих технологій). Ринковому критерію (розкривається через: відповідність проекту потребам ринку; ефективність маркетингових заходів для просування запропонованого продукту на ринок; конкурентоспроможність продукції за ціною та якістю; перспективність ринків збуту тощо). Фінансово-економічному критерію (розкривається через: передбачуваний рівень рентабельності; строк окупності проекту; частку власних коштів учасника конкурсу в загальній кошторисній вартості проекту; платоспроможність та фінансову стабільність учасника конкурсу). Соціальному та екологічному критеріям (які розкриваються через: вплив реалізації проекту на рівень зайнятості населення та створення нових робочих місць; надходження платежів до бюджетів; вплив виробничих процесів, задіяних у реалізації проекту, на навколишнє природне середовище; відповідність вимогам санітарних, архітектурних та інших норм, установлених законодавством України).

За результатами розгляду проектів члени комітету дають оцінку кожному проекту відповідно до зазначених критеріїв за трибальною шкалою: низька – 1 бал, середня – 2 бали, висока – 3 бали. Якщо будь-який з критеріїв не розкрито, то ставиться 0 балів. Комітет у межах наявних коштів відбирає проект, що отримав найбільшу кількість балів, для визначення проекту-переможця конкурсу. Рішення комітету оформлюється протоколом у двох примірниках, які підписуються всіма членами комітету, присутніми на засіданні. У протоколі засідання комітету міститься інформація щодо істотних умов відповідних договорів, які будуть укладені між ДІФКУ та учасниками конкурсу, проекти яких визнані переможцями. Державна інноваційна фінансово-кредитна установа направляє Державному агентству з інвестицій та управління національними проектами України проект акта Кабінету Міністрів України про підтримку проекту - переможця Конкурсу та матеріали до нього для внесення його в установленому

порядку на розгляд Кабінету Міністрів України. ДІФКУ протягом двох робочих днів після набрання чинності актом Кабінету Міністрів України про підтримку проекту - переможця Конкурсу письмово повідомляє про результати конкурсу всіх його учасників. Суб'єкт інноваційної або інвестиційної діяльності, проект якого пройшов конкурсний відбір, залежно від встановленого конкурсною процедурою рейтингу може отримати від Державної інноваційної фінансово-кредитної установи або інших державних органів один чи кілька видів підтримки.

Таблиця 1

Види державної фінансової підтримки суб'єктів діяльності при реалізації ними проектів

Суб'єкти інноваційної діяльності відповідно до [9] отримають підтримку у вигляді:	Суб'єкти інвестиційної діяльності відповідно до [10] у вигляді:	Суб'єкти інвестиційної діяльності відповідно до [23–27] у вигляді:
повного безвідсоткового кредитування (на умовах інфляційної індексації) пріоритетних інноваційних проектів за рахунок коштів Державного бюджету України, коштів бюджету Автономної Республіки Крим та коштів місцевих бюджетів	фінансування реалізації інвестиційних проектів за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів	фінансування реалізації інвестиційних проектів за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів
часткового (до 50 %) безвідсоткового кредитування (на умовах інфляційної індексації) інноваційних проектів за рахунок коштів Державного бюджету України, коштів бюджету Автономної Республіки Крим та коштів місцевих бюджетів за умови залучення до фінансування проекту решти необхідних коштів виконавця проекту і (або) інших суб'єктів інноваційної діяльності	співфінансування інвестиційних проектів з державного та місцевих бюджетів	відсутні

майнового страхування реалізації інноваційних проектів у страховиків відповідно до Закону України "Про страхування"	застосування інших форм, передбачених законодавством	відсутні
повної чи часткової компенсації (за рахунок коштів Державного бюджету України, коштів бюджету Автономної Республіки Крим та коштів місцевих бюджетів) відсотків, сплачених суб'єктами інноваційної діяльності комерційним банкам та іншим фінансово-кредитним установам за кредитування інноваційних проектів	повної або часткової компенсації за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів відсотків за кредитами суб'єктів господарювання для реалізації інвестиційних проектів	відсутні
надання державних гарантій комерційним банкам, що здійснюють кредитування пріоритетних інноваційних проектів.	надання відповідно до законодавства для реалізації інвестиційних проектів державних і місцевих гарантій з метою забезпечення виконання боргових зобов'язань за запозиченнями суб'єкта господарювання та кредитування за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів.	відсутні

Фінансова підтримка надається частіше за все у формі послідовних траншів за результатами контролю ходу виконання проектів або шляхом надання кредитів чи передавання майна у лізинг, та здійснюється за умови наявності гарантій повернення коштів у вигляді застави майна, договору страхування, банківської гарантії, договору поруки тощо.

ДФКУ здійснює супроводження реалізації інноваційних проектів, які нею фінансуються, контролює цільове використання суб'єктами інноваційної діяльності наданих нею коштів, та подає у засобах масової інформації щорічний звіт про фінансування нею інноваційних проектів та результатів їх виконання.

Таблиця 2

Види державної її підтримки суб'єктів діяльності в сфері оподаткування та митного регулювання при реалізації ними проектів

Суб'єкти інноваційної діяльності відповідно до [9] отримують підтримку у вигляді:	Суб'єкти інвестиційної діяльності відповідно до [10] у вигляді:	Суб'єкти інвестиційної діяльності відповідно до [23-27] у вигляді:
<i>Стаття 21. [9] (скасвана!) - 50 відсоткового податку на додану вартість по операціях з продажу товарів (виконання робіт, надання послуг), пов'язаних з виконанням інноваційних проектів, і 50 відсоткового податку на прибуток, одержаний від виконання цих проектів, що залишаються у розпорядженні платника податків, і використовуються ним виключно на фінансування інноваційної, науково-технічної діяльності</i>	відсутні	- оподаткування прибутку отриманого від реалізації проектів: до 01.01.2018 – 0%; з 01.01.2018 до 01.01.2023 – 8%; з 01.01.2023 – 16%; - з 01.01.2013 до 31.12.2022 оподаткування прибутку суб'єктів господарювання з урахуванням застосування методу прискореного зменшення залишкової вартості під час нарахування амортизації основних засобів

- земельного податку за ставкою у розмірі 50 відсотків діючої ставки оподаткування; - прискореної амортизації основних фондів і встановлюється щорічної двадцятивідсоткової норми прискореної амортизації основних фондів групи 3	відсутні	відсутні
Стаття 22. [9] (скасована!) - звільнення від сплати ввізного мита та податку на додану вартість для сировини, устаткування, обладнання, комплектуючих та інших товарів (крім підакцизних товарів), які не виробляються в Україні або виробляються, але не відповідають вимогам проекту, при ввезенні в Україну протягом строку чинності свідоцтва про державну реєстрацію інноваційного проекту	відсутні	надання до 31.12.2018 виключно митному органу податкового векселя на суму податкового зобов'язання з ПДВ строком до 60 днів для ввезення в Україну устаткування (обладнання) та комплектуючих виробів до нього, що звільняються від оподаткування ввізним митом; звільнення до 01.01.2018 від оподаткування ввізним митом устаткування (обладнання) та комплектуючих виробів до нього за умови, що зазначені товари: не є підакцизними; виготовлені не більше трьох років до моменту державної реєстрації інвестиційного проекту та не були у використанні; не виробляються в Україні та не мають аналогів в Україні

В законі України «Про інноваційну діяльність» також зазначено, що для здійснення фінансової підтримки місцевих інноваційних програм органи місцевого самоврядування можуть створювати комунальні спеціалізовані небанківські інноваційні фінансово-кредитні установи (КСНІФКУ) і підпорядковувати їх виконавчим органам місцевого самоврядування. Свою діяльність КСНІФКУ здійснюють на основі розроблених положень (статутів), що затверджуються органами місцевого самоврядування.

Для отримання фінансової підтримки суб'єкти інноваційної діяльності, інноваційні проекти яких занесені до Державного реєстру інноваційних проектів, подають до комунальної інноваційної фінансово-кредитної установи інноваційні проекти та всі необхідні документи, перелік яких визначається цією установою. Комунальна інноваційна фінансово-кредитна установа організовує конкурсний відбір інноваційних проектів для їх фінансової підтримки. Конкурсні відбори інноваційних проектів здійснюються на засадах прозорості, відкритості, гласності. Суб'єкт інноваційної діяльності, інноваційний проект якого пройшов конкурсний відбір, залежно від встановленого конкурсною процедурою рейтингу може отримати один чи кілька передбачених законодавством видів фінансової підтримки. КСНІФКУ здійснює супроводження реалізації інноваційних проектів, які нею фінансуються, контролює цільове використання суб'єктами інноваційної діяльності наданих нею коштів, та подає у місцевих засобах масової інформації щорічний звіт щодо профінансованих нею інноваційних проектів та результатів їх виконання, а також періодично інформує громадськість про результати своєї діяльності.

Порівнюючи таблиці 1-3 можна зробити висновок, що найбільш привабливими з позиції строків реєстрації та видів державної підтримки є інвестиційні проекти у пріоритетних галузях економіки.

Таблиця 3

Строки розгляду проектів та дії державної реєстрації

Проекти	Строк розгляду проектів та їх державної реєстрації	Строк дії державної реєстрації
Інвестиційні	Не повинен перевищувати одного місяця з дня надходження документів до Мінекономрозвитку. Але обов'язкова державна експертиза якій підлягають інвестиційні проекти, що реалізуються із залученням бюджетних коштів, проводиться протягом 40 робочих днів з дня надходження документів до органу, що проводить експертизу	Припиняється у разі завершення реалізації або розроблення інвестиційного проекту та/або за поданням суб'єкта інвестиційної діяльності, або якщо протягом більш як трьох років такий проект або пропозицію не обрано під час проведення конкурсного відбору для надання державної підтримки. Витяг з Державного реєстру інвестиційних проектів та проектних (інвестиційних) пропозицій анулюється
Інвестиційні у пріоритетних галузях економіки	Проекти не пізніше ніж на третій календарний день після проведення відбору держадміністраціями подаються до Мінекономрозвитку, який у п'ятнадцятиденний строк з дня надходження, розглядає їх та подає в установленому порядку КМУ. Після схвалення інвестиційних проектів Мінекономрозвитку протягом п'яти робочих днів здійснює їх державну реєстрацію	Припиняється, якщо протягом двох років не досягнуто показників, встановлених вимогами та критеріями для відповідних проектів
Інноваційні	Не повинен перевищувати шість місяців від дати його прийняття Держінформнауки	Свідоцтво про державну реєстрацію інноваційного проекту є чинним протягом семи років від дати його видачі
Національні	Розгляд та затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування здійснюється Кабінетом Міністрів України протягом одного місяця з дати подання його Держінвестпроектом. Строк підготовки національного проекту до реалізації не повинен перевищувати 12 місяців з дати набрання чинності рішенням Кабінету Міністрів України про затвердження попереднього техніко-економічного обґрунтування національного проекту	

ОБГОВОРЕННЯ

Обґрунтування отриманих результатів. Наведена стаття є оглядовою.

Автори не зосереджували свою увагу на недоліках існуючого законодавства та можливих адміністративних бар'єрах які виникають при реєстрації та фінансування інноваційних та інвестиційних проектів. За допомогою методів порівняльного та логічного аналізу діючих нормативно правових актів показано, що найбільш вагомі види державної підтримки та фінансування передбачено для суб'єктів діяльності які реалізують інвестиційні проекти у пріоритетних галузях економіки. Поте законодавством України не забороняється проведення державної реєстрації одного того ж проекту як інноваційного, інвестиційного, чи інвестиційного у пріоритетних галузях економіки одночасно і отримання декількох видів державної підтримки у разі відповідності його змісту вимогам до зазначених проектів.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Встановлено, що в нормативно-правових актах України визначено декілька видів проектів («інноваційний проект», «пріоритетний інноваційний проект», «інвестиційний проект», «інвестиційний проект у пріоритетних галузях економіки», «національний проект», «інфраструктурний проект»), які можуть отримати державну підтримку в їх реалізації. Показана схема підпорядкування центральних органів виконавчої влади до функцій яких входить ведення реєстрів відповідних проектів. Визначено особливості державної реєстрації проектів, у вигляді відмінностей в порядку та формах подання документів, процедурах їх розгляду.

Подальші дослідження можливі в напрямку аналізу дієвості та особливостей практичного застосування визначених видів державної підтримки суб'єктів діяльності на прикладах проектів, що пройшли офіційну державну реєстрацію та реалізуються в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про затвердження Програми розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні: постанова КМУ від 02.02.2011 №389 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/389-2011-%D0%BF>.
2. Скиба, Г.В. Механізми та методи державної підтримки інноваційної діяльності підприємств України з урахуванням іноземного досвіду [Електронний ресурс] / Г.В. Скиба. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum./Vchnu_ekon/2010_6_3/043-046.pdf.
3. Дрондель, Т.В. Механізм державного фінансування інноваційної діяльності [Електронний ресурс] / Т.В. Дрондель. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum./Dtr_ep/2009_6/files/ekon_06_09_17_Drondel.pdf.
4. Хандюк, І.М. Роль пільгового оподаткування у стимулюванні інноваційних процесів в Україні [Електронний ресурс] / І.М. Хандюк. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/1656/1/53.pdf>.
5. Замасло, О.Т. Податкове стимулювання інноваційного розвитку підприємств України [Електронний ресурс] / О.Т. Замасло. – Режим доступу: <http://asta.edu.ua/new/ZNP%20%20NUDPSU%20finish/pdf/09zoteou.pdf>.
6. Комашенко, Т.А. Інститути державної інвестиційної інфраструктури: механізми розвитку [Електронний ресурс] / Н.В. Фесенко. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/tppd/2011_8/zmist/R_2/08Komashenko.pdf.
7. Воронченко, О.В. Фінансове забезпечення розвитку реального сектору економіки [Електронний ресурс] / О.В. Воронченко. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/znpnudps/2012_2/pdf/12vovfre.pdf.
8. Фесенко, Н.В. Еволюція сутності поняття «Інвестиційно-інноваційний проект» [Електронний ресурс] / Н.В. Фесенко. – Режим доступу: <http://dspace.uccu.org.ua/bitstream/123456789/653/1/Fesenko.pdf>.

9. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002р № 40–IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>.
10. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 № 1560–XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
11. Про затвердження Положення про проекти із пріоритетних напрямів соціально–економічного та культурного розвитку (національних проектів): постанова КМУ від 08.12.2010 №1255 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1255-2010-%D0%BF>.
12. Про затвердження Порядку державної реєстрації інноваційних проектів і ведення державного реєстру інноваційних проектів: постанова КМУ від 17 вересня 2003 року №1474 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1474-2003-%D0%BF>.
13. Про затвердження форми заяви про розгляд інноваційного проекту, форми інноваційного проекту та Порядку проведення державної експертизи інноваційних проектів: наказ МОН від 30.07.2013 № 1052 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1351-13/paran22#n22>.
14. Закон України від 10.02.1995 № 51/95-ВР «Про наукову і науково-технічну експертизу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/51/95-%D0%B2%D1%80>.
15. Про затвердження Порядку проведення державної експертизи інвестиційних проектів: постанова КМУ від 9 червня 2011 р. № 701 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/701-2011-%D0%BF>.
16. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру інвестиційних проектів та проектних (інвестиційних) пропозицій: постанова КМУ від 18 липня 2012 р. № 650 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/650-2012-%D0%BF#n36>.
17. Про затвердження Порядку та критеріїв оцінки економічної ефективності проектних (інвестиційних) пропозицій та інвестиційних проектів : постанова КМУ від 18 липня 2012 р. № 684 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/684-2012-%D0%BF>.
18. Про затвердження форми проектної (інвестиційної) пропозиції, на основі якої готується інвестиційний проект, для розроблення якого може надаватися державна підтримка, Порядку розроблення та форми інвестиційного проекту, для реалізації якого може надаватися державна підтримка: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 19.06.2012 № 724 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1308-12>.
19. Про затвердження форми заяви про розгляд інвестиційного проекту або проектної (інвестиційної) пропозиції: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 03.09.2012 № 965 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1602-12>.
20. Порядок розроблення інвестиційного проекту, для реалізації якого може надаватися державна підтримка: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 19.06.2012 № 724 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z1309-12>.
21. Деякі питання проведення оцінки економічної ефективності проектних (інвестиційних) пропозицій та інвестиційних проектів: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.12.2012 № 1532 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0124-13>.
22. Про затвердження форми реєстраційної картки інвестиційної пропозиції, інвестиційного проекту: наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 21.01.2013 № 53 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0210-13/paran6#n6>.
23. Закон України від 6 вересня 2012 року №5205-VI "Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5205-17>.
24. Розпорядження КМУ від 14.08.2013 р. №843-р "Про затвердження переліку пріоритетних галузей економіки" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/843-2013-%D1%80>.

25. Про затвердження Порядку відбору, схвалення і реєстрації інвестиційних проектів у пріоритетних галузях економіки та вимог до таких проектів: постанова КМУ від 14 серпня 2013 р. № 715 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/715-2013-%D0%BF>.
26. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
27. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
28. Питання Державної інноваційної фінансово-кредитної установи: постанова КМУ від 15 червня 2000 р. N 979 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/979-2000-%D0%BF>.
29. Питання конкурсного відбору інноваційних та інвестиційних проектів для їх фінансування за рахунок коштів Державної інноваційної фінансово-кредитної установи: Наказ Державного агентства України з інвестицій та розвитку від 23.11.2010 N 122 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1229-10>.
30. Про затвердження Порядку формування і використання коштів Державної інноваційної фінансово-кредитної установи: Наказ Державного агентства України з інвестицій та розвитку від 23.10.2008 N 98 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1104-08>.

Рецензент статті
д.е.н., проф. Ахромкін Є.М.

Стаття надійшла до редакції
18.08.2013 р.